

Arctic Harvest AS
lone@arcticharvest.no
Org.nr 911942917

Saksb.: Oddlaug E Knutsen
e-post: fmnoek@fylkesmannen.no
Tlf: 75531555
Vår ref:
Deres ref:
Vår dato: 15.8.2018
Deres dato:
Arkivkode: 461.3

Oversendelse av rapport fra tilsyn og pålegg om redegjørelse – Arctic Harvest AS - Vestvågøy kommune – kontroll nummer 2018.058.I.fmno

Vi viser til varsel om tilsyn i epost datert 2.august 2018, og til gjennomført tilsyn 8. august 2018.

Vedtak

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 49 må Arctic Harvest AS, Vestvågøy kommune, **innen 15. september 2018**, redegjøre skriftlig til Fylkesmannen for de tiltak som er gjennomført for å rette opp registrerte avvik. Hvis ikke avvikene da er rettet opp, må redegjørelsen inneholde en tidfestet, forpliktende plan for hvordan disse skal rettes opp.*

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristen vil det bli vurdert å ilegge tvangsmulkt. Hjemmel for et vedtak om tvangsmulkt vil være forurensningsloven § 73.

Det skal betales gebyr for tilsynet i henhold til forurensningsforskriften § 39-7. I dette tilfellet er det aktuelt å bruke sats 2, for tiden kr 10 300,-.

Under tilsynet ble det avdekket følgende avvik:

- 1. Virksomheten har ikke installert renseanlegg og utslippsledning i samsvar med kravene i forurensningsforskriften kapittel 26.*
- 2. Virksomheten mangler viktige elementer i HMS arbeidet mht. ytre miljø.*
- 3. Virksomheten har ikke god nok håndtering av våtorganisk avfall, og gir risiko for sjenerende lukt til omgivelsene*
- 4. Virksomheten mangler en skriftlig dokumentasjon på at det gjennomføres systematisk vurdering av substitusjon av kjemikalier.*
- 5. Virksomheten mangler rutiner for håndtering av farlig avfall.*

BAKGRUNN

Fylkesmannen gjennomfører tilsyn på fiskeforedlingsanlegg for å undersøke om virksomhetene oppfyller kravene i kapittel 26 i forurensningsforskriften, forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) og annet aktuelt regelverk.

Avvik betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Anmerkning er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var:

- *lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*
- *forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*
- *forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*
- *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*

GJENNOMFØRING

Kontrollen ble gjennomført med varsel og hadde en varighet på ca. 2 timer. Fra virksomheten deltok Ilone Giske (daglig leder) og Jonas Jakobsen. Fra Fylkesmannen deltok Oddlaug Knutsen (tilsynsleder) og Marit Torsvik. Det var også to representanter tilstede fra Vestvågøy kommune.

Fylkesmannen orienterte først om bakgrunnen for tilsynet og praktiske forhold knyttet til gjennomføringen av tilsynet, før virksomheten orienterte om drift, produksjonsforhold med mer. Videre ble virksomheten bedt om å svare på en del spørsmål knyttet til oppfølgingen av krav i forurensningsforskriften kapittel 26, internkontrollforskriften og annet aktuelt regelverk. Det ble også foretatt en befarig på anlegget. Til slutt ble det gitt en kort muntlig redegjørelse over registrerte funn, og informasjon om videre oppfølging av saken.

REGISTRERTE AVVIK OG ANMERKNINGER

Avvik 1

Virksomheten har ikke installert renseanlegg og utslippsledning i samsvar med kravene i forurensningsforskriften kapittel 26.

Avvik fra forurensningsforskriften kapittel 26 forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter, §§ 26-3 og 26-4.

Kommentar:

Med prosessavløpsvann menes spylevann, rengjøringsvann, transportvann, blodvann, slaktevann eller vann som har vært i direkte kontakt med råstoff, produkt eller avfall, eller som er tilført forurensende komponenter fra andre kilder.

Virksomheten har ingen rensing av sitt prosessavløpsvann før det slippes på havet. Ifølge forurensningsforskriften § 26 -3 og 4 skal virksomheter med råstoff-forbruk mindre enn 1000 t råstoff/år ha sil med spalteåpning ≤ 3 mm og prosessavløp skal ledes til kommunalt nett eller legges til sjø med utslippspunkt i sjø med god vannutskiftning, med utslippspunkt under vannoverflaten. Dette kravet oppfyller ikke virksomheten, da de har utslippspunkt under kaia og ingen rensing. Det er også en del regjøringsvann som går diffust til grunnen eller til sjø som må samles opp.

Avvik 2

Virksomheten mangler viktige elementer i Helse, Miljø og Sikkerhetsarbeidet knyttet til ytre miljø:

- ***det er ikke utarbeidet en skriftlig risikovurdering av ytre miljø,***
- ***det mangler målsetting på miljø,***
- ***handlingsplaner for å ivareta myndighetskrav og iverksette tiltak.***

Avvik fra internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 4, 6 og 7

Kommentar:

Det fremgår av internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6 og 7 at virksomheten skal gjøre en risikovurdering og følge opp denne. Virksomheten kunne ved tilsynet ikke legge frem dokumentasjon på at en slik risikovurdering er gjort. En risikovurdering må beskrive sannsynligheten for at en uønsket hendelse skal inntreffe og konsekvensene av hendelsen dersom den inntreffer.

Rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav forventes å skje både gjennom granskning av enkelthendelser, for eksempel via et eget avvikssystem, og forebyggende, for eksempel via bruk av egne tilpassede sjekklister. Virksomhetens system for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av HMS-krav skal være skriftlig.

Avvik 3

Virksomheten har ikke god nok håndtering av våtorganisk avfall, og gir risiko for sjenerende lukt til omgivelsene

Avvik fra forurensningsforskriften § 26-6 og internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6 og 7

Kommentar:

Våtorganisk avfall/biprodukter fra produksjonen lastes i lukket container med lokk i toppen. Denne hentes av transportør med levering til Lofoten avfallsselskap. Det er oppgitt i 2017 at levering skjer mandag – onsdag og fredag. Det fremkommer i intervjuet at henting til dels er etter avtale, dvs. med en annen frekvens, samt at det produseres i helgene. På forespørsel oppgir LAS hentefrekvens som ligger i snitt på under en levering i uka, med hyppigere levering i august (5 ganger i 2017 og 4 ganger i 2018). Flere dagers lagring av skaldyr gir en luktkilde med risiko for at naboer el. andre blir plaget av lukten.

Foto: Fylkesmannen i Nordland. Lagringstank for våtorganisk avfall, Arctic Harvest AS

Det mangler risikovurdering av dette temaet (lukt), jmfør avvik 2 (HMS). Virksomheten må gjennomføre en risikovurdering og videreføre dette til skriftlige rutiner som ivaretar myndighetskravet om å unngå sjenerende lukt til omgivelsene. Arbeidet må inngå i HMS arbeidet, slik at oppfølging og egenkontroll følger en metodikk som er beskrevet i internkontrollforskriften.

Hvorvidt produksjonslukta er med på å gi et sjenerende lukt bilde i omgivelsene er vanskelig å si ut fra et kort besøk. Vi har merket oss massive klager om lukt. I første omgang må avfallshåndteringen bli bedre, og bør kunne fjernes som luktkilde. Dersom naboer og andre fremdeles blir plaget er det mulig å gjøre tiltak også ift rensing av luktende avgasser/damp. Vi fikk i intervjuet med daglig leder forståelse av at det også er mulig at ulike produksjonspartier lukter mer enn andre («produksjonslukt») og at det er mulig å se på risiko for lukt i arbeidet videre.

Avvik 4

Virksomheten mangler en skriftlig dokumentasjon på at det gjennomføres systematisk vurdering av substitusjon av kjemikalier.

Avvik fra produktkontrollloven § 3a og forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeide i virksomheter § 5, 2. ledd punkt 6 og 7.

Kommentar:

Virksomheten kunne ikke vise til at det hadde vært skiftet ut vanlig brukte kjemikalier/produkter med mere miljøvennlige alternativer, og hadde heller ikke en skriftlig rutine på dette.

Avvik 4

Virksomheten mangler rutiner for håndtering av farlig avfall. Lagring, oppbevaring, forsendelse og dokumentasjon er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Avvik fra avfallsforskriften §§ 11-5, 11-8 og 11-12 og forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeide i virksomheter § 5, 2. ledd punkt 6 og 7

Kommentar:

Det ble opplyst under tilsynet at virksomheten leverer spillolje til Lofoten Oljesenter AS. Denne bedriften er ikke godkjent som mottak for farlig avfall. Batterier, spraybokser, kjemikalierester og andre vanlig forekommende typer farlig avfall kunne ikke dokumenteres levert.

Begrunnelse

Farlig avfall er avfall som på grunn av fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr ikke kan håndteres sammen med vanlig forbruksavfall. Farlig avfall skal håndteres forsvarlig og det skal treffes nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr (§ 11-5). Videre er det en årlig leveringsplikt på alt farlig avfall dersom virksomheten produserer over 1 kg farlig avfall per år (§ 11-8). Ved levering av farlig avfall skal det fylles ut et deklarasjonsskjema (§11-12), se avfallsdeklarer.no.

Under tilsynet ble det avdekket følgende mangler ved håndteringen av farlig avfall:

Levering

Virksomheten oppgir å levere oljerester til Oljeservice i Ballstad. Dette er ikke godkjent mottaksanlegg for farlig avfall. Ved elektronisk deklarerer kommer det fram kun de anlegg som er godkjente avfallsmottak (se avfallsdeklarer.no).

Alt farlig avfall er ikke levert årlig. Om spraybokser og annen kjemikalieemballasje: dersom emballasjen er av en slik type at det kan være rester av kjemikalier igjen, skal dette ikke blandes med ordinært avfall, og det skal leveres som farlig avfall. Spraybokser skal uansett leveres som farlig avfall.

Lagring

Virksomheten kan ikke vise til hvor farlig avfall oppbevares. Det er ikke gjort kartlegging (jf HMS avvik) som gir oversikt på hvilke typer avfall anlegget i praksis håndterer.

Farlig avfall skal oppbevares forsvarlig. I praksis innebærer dette krav til fast dekke, eller at det er lagt til rette på annen måte, for å oppdage og samle opp lekkasjer og søl. Beholdere/lagerområde skal også være merket med hvilken type avfall det dreier seg om. Dette for å hindre at ulike typer farlig avfall blandes sammen. Området der det lagres farlig avfall skal være sikret mot adgang for uvedkommende. Dersom avfallet ikke er lagret på et avstengt bedriftsområde må det være sikret/innelåst på annen måte.

Dokumentasjon

Selskapet har ikke deklartert avfall siden 2016. Dette betyr at virksomheten ikke kan dokumentere at de har levert farlig avfall.

FYLKESMANNENS VURDERING – ALVORLIG AVVIK

Virksomheten har store utfordringer med å få på plass rutiner for HMS arbeidet knyttet til risikovurdering og kartlegging av avfall og luktende prosesser fra anlegget. Virksomheten må legge opp til handlingsplaner og rutiner som ivaretar myndighetenes krav til miljøpåvirkning.

GEBYR

Vi viser til informasjon på tilsynet om at det vil bli krevd gebyr for tilsynet. Det fremgår av forurensningsforskriften kapittel 39 at gebyr skal innkreves til statskassen for Fylkesmannens kontrollvirksomhet. Gebyrets størrelse er avhengig av hvor ressurskrevende kontrollen er. I dette tilfellet er det aktuelt å bruke § 39-7 sats 3, for tiden kr 10 300,-. Fylkesmannen oversender opplysninger om kontrollen til Miljødirektoratet som vil stå for innkreving av gebyret.

KLAGEADGANG

Vedtak med pålegg om redegjørelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Marit Torsvik
Senioring.

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Mattilsynet v/Vanja Jakobsen vanja.jakobsen@mattilsynet.no
Vestvågøy kommune postmottak@vestvagoy.kommune.no